

У Новоме Саду 10. октобра 1887.

„Стармали“ излази трипут месечно. Годишња цена 4 ф. — годишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве: 10. — 5. — 2¹/₂ динара или франка. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду рукописи се шиљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien Hernalser Gürtelstrasse, Nr. 9.) — Претплата и све што се тиче администрације шаље се штампарији А. Пајевића у Нов. Саду. — За огласе плаћа се 6 новч. од реда, слова као што су ова и сваки пут 30 новч. за жиг.

Тиса у новом капуту.

Увертира, увертира.
Тиса свира, Тиса свира
Прстом елеганције
У жицу финансије.

Једва с' чула на пољу
Од силнога усклика
Ова нова арија,
Ова цукунфтсмузика.

„Терет неће бити мањи,
Нит' ће минут' што вас жеже;
Јарам свачи биће јачи
— Ал ће бити равнотеже.

Грцаће се још и горе
— Ено рибе ево мреже —
Који клоне том нек звоне
— Ал ће бити равнотеже.

Што вам данас обећавам
То у рабош нек се реже,
— Свак не мора дочекати —
Ал ће бити равнотеже

Далеко је Америка,
Кукавице тамо беже;
Ко остане, слатко лане,
Дочекаће равнотеже.

Дуга неће бити мање;
Дрекаћете к'о шиљеже;
Торба ће вам бити празна
— Ал ће бити равнотеже.“

Па када ће то да буде?
„Године су све на низу.“
Овог лета? — „Јок!“ — А за два?
„И тај рок је здраво близу.

Али за три, за четири
Годинице, — хеј радости!
Тако Тиса извуче се
Из кубуре садашњости.

А ти вајни посланици,
Скупим новцем изабрани
Чудили се тој мудрости
Којом Тиса продивани.

Кад је Тиса тако прич'о.
Тако дивно, тако смело,
На њему је — ваља знати —
Било ново и одело.

А одело ово беше
(Све новине то донеше)
Широк нови широк менчиков —
Ехо:
Чиков — чиков — чиков.

Путовање по свету. (Малко је налик и на тумарање.) Из мемоара једног Београђанина.

I.

Најбољи су они људи, који увек седе код куће, јер они нису никоме — на путу. Ко пак има обичај да путује, тај је често на путу; коме? — то зависи од околности, ал' ако је тај човек случајно списатељ, онда је већином на путу — уредницима, јер им после намеће своје „путописе“ . . .

Ето, шта сад опет ја урадих! Започео сам као неку путописну црту, а нисам најпре метнуо, као што је то обичај, какав згодан „мото.“ Ко је још видео „путописну црту“ без мота?! Чакра је обично мењао: „Пара звиждну и ја у Бечу!“ Абердар меће увек своју класичну изреку: „Ха ха ха!“; „Виделови“ подлишчари обично напишу пред својим путописом: „Ћаво је био мој кочијаш“; Пера Тодоровић обично метне какву латинску девизу са штампарским погрешкама, н. пр. „Sic itur od ostrag“ (место ad astra“); и т. д., а ја ето већ загазио био у увод, извадио сам већ био и карту за жељезницу; сео већ и на кола, узјахао на коња, метнуо ноге у узенгију, па ушао у лађу, а на „мото“ сасвим заборавио као на старе дугове или као што је кнез Кобург заборавио на судбину Батенбергову!

Да сам млад, ја бих се поправио, ал' овако сад је већ доцкан, мораћу путовати и без „мота“ и без „девизе“, па макар ишао чак до Бергамота и Линдевизе!

У Београду седох на фијакер и заповедих кочијашу да ме вози у Мокри луг. „Бедекера“ сам држао у руци да не би пута помео. Мокри луг лежи јужно од Београда, и коњ је тако милио, да ми се чинило да не идемо јужно Мокром луку, него некако северно т. ј. натрашке, и то ми се није само тако чинило, него кад је сунце село а ми се заиста нађосмо у — Карловцима: коњ је тако споро ишао, да су кола све „цурукала“ и тако напоследку шараге ударе у карловачку чесму, а руда удари у брег, и то као што ме је један калуђер уверио, у Магарчев брег.

Од свију знаменитости, које сам у Карловцима пожелео да видим, беше карловачки „аузбрух“ и баба Настин таван, са којег смо ми ђаци пре двадесет и пет година гуње и суџуке крали.

Други дан посетио сам музеј знаменитих ствари и видео сам у њему ове знаменитости:

— Онај закон, што га је некад на сабору један владика опсовао.

— Онај свилени скут, што га је поп-П. целивао.

— Оне кукурузе, на којима је Радић пред Германом клечао.

— Онај зидарски план, по ком се неће никад нов патријархов двор зидати.

— Оног испуњеног миша, што су га благодјелници у киселом купусу нашпи.

— Оно перо, којим се потписала Радићева осуда на епитимију у Војловици.

— Ону мустру, по којој се сваке године пишу божитње посланице (поред те мустре стоји нека чворовита оклагија архијерејског благослова.)

— Онај грчки календар, по којем се одређује рок сазиву сабора (ad calendas graecas).

— Ону митру, коју Емилијан Радић неће никад метнути на главу.

— Оне папуче, што су биле увијене у листове од историје Ћ. Бранковића и стојале у митрополитској штампарији под факторовим штелажем (в. „Српски дневник“ од г. 1862).

— Оно школско звоно, којим се још и данас (у XIX. веку) гимназисте у школу сазивају.

— Онај правопис (са њ), што га и данас неки професори богословије употребљују.

— Оне по друме, из којих нижи калуђери пију стару шљивовицу, кад мачке нису код куће.

Кад сам се наситио Карловаца зажелим се даље кренути. Да би што пре оданде експедиран био, понудим се једном калуђеру на ручак. Наравно, да сам се онда брзо нашао ван Карловаца.

Уз пут стигнем жељезницу и како ми није било баш одвећ хитно, то седнем на такозвани „ајлуг“ и одвезем се преко Индије (ни источне, ни западне него сремске Индије) натраг у Београд.

Чим сам у Београд стигао одмах сам приметно, да се у Београду нешто отегло. . .

Запитао сам учене људе (т. ј. оне, који нису чланови учене академије), шта је то, што се тако отегло?

Нису знали одмах да ми кажу:

Адвокати мисле да је Вукашинов процес.

Доктори држе да је „бандвурм.“

Кобасичари мисле да је „вирипла.“

Панта Срећковић мисли да је Руварчева критика.

Сиротиња мисли да је гладна година.

Кад боље загледах, а оно се отегла полемика између српских сликара. (Валтровића, Крстића и Теодоровића).

Сликари ти врло нам жалосну слику том полемиком молују. Нисам ни знао да је г. Ст. Тодоровић такви противник женских анђела, а сад из ове полемике видим да му је неправдо, што му се чини, да је на Крстићевој слици кнеза Лазара анђео женско створење. Па зар анђели не смеју бити женске? И зар женске не смеју бити анђели?! Полемика се та још једнако води, и то, масном бојом, тако, да све маснице остају.

Био сам у једној основној школи београдској. Баш је једно ђаче говорило библијске приповетке. Дошло је до оног грозног случаја, кад је оно прождрљиви кит прогутало пророка Јону. Но чудно ми беше, што дете измену имена, те рече: Српска Академија прогутала је Српско учено друштво.

Из овога сам уједно и то научио, да је српска Академија нека морска животиња, неки кит, или можда нека велика риба. Да, риба ће и бити, јер видимо да толико дуго ћути. Него добро је баш што је риба (Fisch), од рибе се праве „фишбајни“, а од „фишбајна“ мидери, те ће се и творац Академије — Абердар — моћи бар штогод користити својим најновијим, а уједно и последњим створом.

Чуо сам одавно још да Абердар добро пева, те зажелех да га чујем и видим, а највише ме је на то покретала она Шилерова:

„Wo man singt da lass' dich ruhig nieder,
Denn böse Menschen haben keine Mieder.“

Даклем сам унапред већ претпоставио, да Абердар није „рђав човек.“

Даље сам зажелео да видим оне виле, што их

је Вукашин Петровић, бивши министар, себи из народног чикмезета саградио, и због чега је сад судом на одговор позван. Гледајући те виле и мислећи на судску истрагу уздахну сам: О, Вукашине, дакле и теби дођоше виле очима!“

Можда би боље пасовало, да су Вукашина уместо за министра финансије, узели за министра крађевине хоћу рећи грађевине, кад уме тако лепе виле да гради.

У Београду сам даље видео на Теразијама једнога курмахера, како мери оне лепе госпођице што су туда шетале. Нисам дотле знао, да се и госпођице мере на теразијама!

Кад сам већ у Београду нисам хтео пропустити, а да не одем мало и у срп. Академију, да видим је ли истина, да њезини чланови ништа не раде. Отдох тамо и нађох чланове све на окупу и то не на дивану лежеће и тутун пушеће, него се сви живо у послу налажаху, сваки уз перо у руке и живо писаше. Шта више дала ми се прилика и да им заворим у посао: пишу сви — квите за идући месец!

Био сам и у редакцији „Видела.“ Баш су испакивали силне неке сандуке, што су стигли жељезницом. Беху то истоварена три вагона нових лажи, посланих из Америке као *Eilgut*. Лажи те нису биле још куване, него онако пресне.

Један калуђер ми је приповедао, да је бивши министар Вукашин Петровић за своје владавине често писао и шиљао „ко Јеврејем посланија.“

У гостионици се састадох с једним старим познаником. Затекох га баш где чита новине.

— Шта има ново у свету? „Шта се чује?“ запитах га онако виделовски.

— Најновије је, да је један владалац помиловао 200 робова, и то 150 мушких, и помиловао је 50 женских.

— Богме доста је и мушких, а доста је и женских помиловао, помислим у себи.

Бавећи се у Београду сетих се и блажене успомене Бонтува, који је био некад здрав, а после је пао од затвора. Истог пријатеља, што га нађох у гостионици, запитах по нешто и за Бонтува. Међу осталим запитах га:

— Бога ти, побро, је ли истина да је тај Бонту био тако богат човек?

— Ко те је опет то преварио, одговориће ми он, па док се овде бавио био је сиромашан, те је овде у Београду давао сатове . . .

— Давао сатове? Е па то је он био инструктор.

— Да, па су се његови ђаци владали по његовим инструкцијама.

Је ли да је тако? ○

Што год који
пре венчања рекне,
то је гола фраза!
јер једина
брига му је
хоће л' бит' *мираза*?!
Др. Назбулбуц.

ђира. Зашто Анђелић хоће баш у Египат.

Спира. Знаш, брате, овде га сви мрзе као туђинца и наметника, — а у Египту, где су урођеници сви црна образа он ће се осећати као код куће.

П у с л и ц е.

○. Прногорци знају за невољу и гладовати на опет живи остати. Претурће они ову годину и без братска гостољубља. Али канда су чивутски новинари највећма гладни таквих вести, којима мисле да ће завадити браћу рођену.

□. Кажу да би избори у Бугарској још боље испали по принца Кобурга, — само да је било на расположењу још више жандара и више аришта.

Ж. Ја не мрзим ни „чворке“ ни „прдавце“, — али далеко им лепа кућа од „Нове Уставности“ и од „Одјека“.

♣. Даклем и нежење се могу запопити, т. ј. ако им је намера да после ступе у калуђерски чин. Али ко јамчи да ће они то заиста и урадити. Или ће се и при рукополагању завести какви мали ревершчићи, као што се дају пред владичење.

≡. Све се у свету изравњује. Два нова попа немају ни једне жене; зато веле за поп Лазу вутошког да је имао две жене.

×. Чим су ученом друштву у Србији допустили да мало одане, — ево нам наједаред ладе три нове красне књиге. Од тога (као и од сваког другог добра) бог би нас сачувао, да је још Абердар на влади.

≡. Зато што у овој монархији нема у јавности израженог видљивог компаса морао је Степа Вацки доћи да издаје Сремца. И он ће заиста бити компас, ком непас, (према потреби свога високог позива.)

○ ○ ○. Кад се потроше два милиона фор. само на то да Тиса добије у сабору већину, онда то није уштеда, него у штета.

Ω. У Новом Саду спојила се III. и IV. чеврт и Салашани (а то је баш где највише Срба има). Новине наше о томе много не пишу. Имају и право, јер овако изгледа као нешто лепо.

Бука. Даклем јесили чуо да Пера Тодоровић издаје „Радикала.“
 Шука. Па није то ништа ново. Знам ја то још од лане.
 Бука. А шта знаш.
 Шука. Да Пера издаје радикале.

У ш т и п ц и.

Октобарски уштипци почели су тим, што је министар Тиса изнео пред угарски сабор — „буџе.“

Повишење порезе, то су уштипци, које ће осетити и они, који се нису на то претплатили. (Ништа зато платиће поље.)

Доказано је, да су велики жупани искали од министра новаца на подмићивање бирача. Њихова нада беше министар Орције, а овога нада министар — порције.

„Лојд“ прича, да је Тиса, од како је министар сад тек промену зимски капут. А да није тај капут предзнак онога, што Талкјани веле — „сарут“.

Но камо среће, да се промена Тисиног капута, може тумачити латински. Тамо значи: „сарут“ глава, те би промена Тисиног капута све грађане пријатно изненадила.

Саборска комисија је изрекла, да то није подмићивање бирача, дати коме 4—5 фор. То је веле, да лакше оде на биралиште. Дабогме! А да лакше оде, треба га — подмазати.

Немци су то давно увидели. И они веле! „Weg schmiert der fahrt“. — Но истина је и то, да то само код Немаца значи подмићивање. Код Мађара видимо да не значи.

Пословица веле: „Поклону се не гледа у зубе.“ Добро је и Германовом поклону не гледати у зубе. Јер они који ће добијати његову пензију, могу нас лако ујести.

Прва је квалификација за добијање Германове пензије, бити у Германовом смислу — зубат. +.

Питање и одговор

За што небо жени,
 бркове и браду
 подарило није? . .

За то: што би дуго
kyragu јој било
 док је бербер *брије!*

„Сафир.“

Др. Назбулбуц.

Без наслова.

Баш оног дана, у ком је бог створио човека, дакле у суботу, створио је и министар Тиса државни прорачун за идућу годину. Бог је створио човека од блата, Тиса је сазидао свој прорачун на песку. Дакле се прилично слаже. Ал ево шта се не слаже. Човек је створен с душом, а Тисин прорачун је — без душе. Има још једна разлика. После створења човека, створио је бог још нешто, и рекао: Ево! А после створења прорачуна Тиса ће рећи: Дај! Осим тога је бог првом човеку извадио само једно ребро, а наш ће нов прорачун извадити из џепа сво сребро па и хартију. Бог је створио човеку друга. Тиса му створи дуга. Напоследку се свршило с тим, што је Бог човека истерао из раја, а Тиса ће нас отерати из Угарске. Из овога се свакојако види, колико имају право они, у чијим је очима Тиса „мали бог.“

Из новог прорачуна видимо, да ћемо добити нову филоксеру. Повећана „потрошарина на вино,“ то је зацело филоксера. А против те филоксере не помаже ни америнска лоза, против те помаже можда једино американски ваздух, т. ј. селење у Америку. Но та повишена потрошарина, та нова филоксера, неће кидисати само на вино, него ће богме и на — петролеум, па чак и на месо. Но Тисива филоксера има укуса. Не годи јој ни месо неслано, него ће се устремити и на со. Да је на здравље! Ми се сад зацело нећемо очемерити.

После прорачуна није Тиса у сабору само тек неку реч рекао, него је и обрекао. А шта ће бити од тог обећања? Ево шта: — знате ли ону причу о паметном циганину. Хтео је да одучи коња од јела. И таман да рекне већ: „Хвала богу сад сам га одучио, не једе више,“ — а барна се изврнуо па — липсао. После се циганин љуто тужио на то, како нема среће, а већ мисао му је била паметна да не мож паметнија бити.

Тисино обећање ме је потсетило на горњи случај. И Тиса је дошао до те паметне мисли, како ће утаманити дефицит. Ништа лакше по то. Док ступе у живот сви закони о повишењу пореза, а то ће бити до године 1890. онда по Тисиним речима неће више бити дефицита. И верујте да неће! Ал само да се и Тиси не деси нешто налик на оно, што се десило оном паметном Циганину. Кад Тиса са 18 милијона повиси порезу и изнесе прорачун, по коме онда неће више бити дефицита, не мислите ли, да онда неће више бити нас народа у Угарској, јер ће се преселити, ако не у вечност, а оно где га очи воде.

Има још неких ствари, које је Тиса могао споменути у прорачуну, но које је заборавио. У Пештанској жупанији има општина Лајошмиже, и тој ће општини доћи сад добаш, и продавање јој имаће због дуга од 1.320 фор. Поједини људи код нас давно пропадају; сад већ пропадају општине; а ко зна где ће се то пропадање зауставити. Да се Тиса сетио да изнесе пред сабор и овај случај, а има их и више, сабор би се зацело намрштио. Али станите! Лако би он ту црну цифру у буџету загладио. Политичка општина панчевачка дала је друштву за ширење мађар-

www.unilib.rs
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

свог језика 50 фор. То би у очима шовиниста из-
брисало све неповољности, брци би им се насмешили
и повикали би: ејјен! Исто су тако викали, кад је
Србија огласила Бугарској рат. +.

Руџа и шипак.

У баштици моје миле
Руџица је била,
Свако јутро својом руком
Она је залила.
Волео сам моју милу
Од свег срца свога,
И руџа ми мила била
С разлога овога:
Најчешће сам милу виђ'о
Код руџице њене.
(Што ј' ограда од летави,
То мој беше — веле).
Распушила бела руџа;
Пупољак добила.
„Ох, кад би га мени дала!“
Мисао ми била.
Кол'ко пута мислио сам,
Да га од ње молим,
Да се уз то још закунем,
Да је врло волим.

* * *

„Иде време, време лети
На лагани крили;
А ми смо још увек онде,
Где смо и пре били.
Једва писмом одлучих се
Руџу исках ипак,
Ал' ми она: „доцкан!“ рече
И посла ми — шипак.

— кри —.

С брда с дола.

IV.

Сад смо већ на прагу зиме, или је зима већ на на-
шем прагу — зависи од тога, како ко зиму *схваћа*, та и
она нас не *схваћа* једнако! Ко има огрева, тај се ње не
боји а ко га нема, тог се опет она не боји; тек доста то
да се зима приближује, као што то разни знаци показују.

Лишће на дрвећу (и разни денунцијанти) *опадају*;
путеви њших друмова (и *неких* људи) све су прљавији; у
барама (и у чланцима *неких* фрушкорских листова) све је
више кала и воде; мутни облаци витлају се *над* главама
нашим (и у главама мађарских шовиниста); мразеви су *по*
пољима (и у срцима наших богаташа) све јачи и јачи; све
и вароши и села (и чела наших државника и финансијера)
све је то суморно, туробно.

Црни гавранови (и наши — од нас — набирани по-
сланици) гачу и облечу нас, наговешћују нам зиму (и из-
дајство); неке животиње (и улицице) увлаче се у сигурна
скровишта; и последње тиге, којима није по вољи код нас
(и Герман) спремају се а можда су већ и отишле у топ-

лије пределе; свако то гледи пре свега да се склони на
сигурно место (само дефруданти прво *склоне* па онда *се*
склоне); природа (и слободна реч *за* *немиле* занемиле).

Но има и других знакова (и прорачуна) који нам
зиму и друге тегобе предсказују. Док нежније биљке (и
чврсти карактери) почињу нестајати, многе се календари
(и ексекutori); *бербе* (и неке саборске дијурне) су престале;
летина је (од ексектора) згрнута; дрва (и душе за про-
дају) се купују; жене се већ вратише из купатила; мужеви
(и посланици) хтели не хтели примају поднесене рачуне;
шајке с јабукама (и нар. позориште) долазе у Нови Сад;
листови (и порцијашице) улазе у четврту (али ипак не по-
слеђу) четврт; у хришћанскоме свету (особито у Црној
Гори) почиње се *постиги*; вешерке (и Бугари) почињу *звисти*;
футонком купусу (и Арнаутима) секу се главе; *роткве* (и
празна обећања Ђурковића et Comp.) долазе у моду; ноћи
(и „Виделова Ђаскаћа“) отегли се као година — у Цр-
ној гори; ожењени људи (и „kerkermeisteri“) затварају
бриве (за политичким преступницима; *Сремци* не излазе
више у своје винограде (али излазе некакви, који је Верт-
ман продао) и т. д. и т. д.

Држим, да сам вас потпуно уверио, да је код нас
збиља настала (и ако ово изгледа као шала) — зима.

Диводик.

„Модерне јунакиње!“

Фалиле се „даме“ три
да у њима крвца ври,
као у јунака стари!
за слабоћу,
за плашљивост,
ни једна не мари!

Једна вели: да с' не боји,
непогоде нике сада;
друга вели, да јунаштво
покасти би увек рада;
а трећа ће таман рећи:
да и не зна шта је стра!
у тај тренут,
у тај ма' ;

нешто испод нога гризну!

То наруши собни мир
а јунаци женског пола,
Пробледише као сир.
Па ти све три стругну нагло,
одоше у *невидиш*!!!
Поплаши нам јунакиње,
поплаши нам један — *миш*!!!

Др. Казбулбуц.

Из циркуса.

У селу К. беше циркус, и када је у представи дошло
на ред да акробат игра чардаш на штулама, зовну свирца
Стевана, — који *слек* беше да му свира. Кад је свирац
улазио, неки враголан из публике повиче му: „Еј Стеване
прво плати па онда смеш *гледати*.“ —

Сремац из Деспотовине.

Неколико питања с одговорима.

— Ко је Консеквентан?

— Консеквентан је онај, који целог свог века виче и одриче сваку компетенцију људима, који „нису ништа свршили“ а хоће овамо да буду уредници каквом листу; па тек у један мах он сам — као такав — искрене као власник и издавалац листа једног, па још му узме за уредника човека, који није ништа ни почео а камо ли, да је шта свршио.

— Ко је уображен?

— Уображен је човек, који напише два три дописа и подлиска „по туђој мисли“ и одмах држи да је способан за уредника ма каквог великог лис(т)а. (Не мислимо баш „орган срп. клуба“, јер то баш не би било велико уображење).

[Н].

Накаљаније.

Тврдица Јанаћ седи и дрема.

слуга му писмо донесе неко:

„да прочитате! Врло је хитно! . . .

„тако ми писмо—носител реко“. —

на очи стакла намиче госа,

па чита писмо чуднога кова:

„испадне л' добро, хвала Вам лепо!

„не испадне л' почећу с' нова“!! . . .

Размишља Јанаћ дуго о писму

па онда рече млађему своме:

„Зовни унутра, ко писмо даде,

„не појмљиво је разуму моме“ . . .

Изиђе слуга, ал' брзо с' врати,

па зино кол'ко грло га носи:

„испало ј' добро!! триста му мука!

„да ђаво таквог лупежа носи!

„јер док сам писмо унео Вама,

„хаљине, што их чистити смера,

„однесе лупеж!! . . . па још са нама

и неку сирдњу у гурсуз тера“!!!

По једној анегдоти.

Др. Казбулбуц.

Из циганског живота.

— Но, које добро, Андрија? Запита свештеник Циганина.

— Па ето сам донео ово дете, да га крстиш, попо.

— Па какво ћемо име да му дамо?

— Не знам, попо; ти ћеш ваљда боље знати.

— Па да му дамо дедино име. Је л' ти право.

— Ала си ти паметан, попо; то је баш добро. Деда је и тако већ стар, а и глуп је као топ: он сад већ може и без имена бити. Па онда ваљда ће бити и нешто јефтиније кад му дедино име дамо.

Досетке и наивности и др. из дечија света.

„Чији си ти? запига неки дан странац неки малог Бранка учитељевог. Видео га на улици са децом у игри. „Господинов!“ Одговори Бранко у кратко.

„Иди, Младене, зови Мајстор Перу часом да дође!“

„А јели још његова кућа тамо ди је и јуче била!“

(Дан пре га је деда такође шиљао, па му је морао показати мајстор-Периву кућу).

Тетка љулала малу Дару, која је, и ако је већ проговарала, још увек лежала у колевци.

„Аде нета, лези и ти, али мораш на крај лећи, да ја не паднем.“

Покупио Мл. Ј-ћ.

Мудрица.

Мудрица је грдна

Господичић Мата!

Дуга има доста,

А мала му плата;

Па кад би му когод

Замерити хтео.

Да се до сад није

Оженили смео,

Он би на то реко:

(А зар нема право?)

„Маните ме жене,

„Нек је носи — — — лађа! . . .

„Док сам 'вако самац,

„Живим како могу,

„Тражим туђе паре,

„Крадем дане Богу; —

А из жене сваке

три ђавола вире,

Мало би јој било

само на — — „турнире!!!“

Др. Казбулбуц.

Чујемо. . .

Чујемо, да ће кроз који дан Др. Стева Павловић почети преводити на српски језик брудер-Јашине чланке о аутономији, што су изашли у „Н. Д.“ Чујемо, да ће (а)саски поп-Кајафа читати моралне придики — сам себи. Чујемо, да ће Герман да *уштује* — ал' само до Кајира.

Чујемо, да ће један, ректор богословије стати на сред пијаце са својом „чесном“ палицом, те ће да зове на двобој богослове. Чујемо, да је Герман патр. столицу јер га је врло жуљила, поставио; банкама (45000 фор), да му буде на њој лакше седети. Чујемо, да се један поп отровао, јер кад је пио каву, случајно је с кифлом ударио једно парче — „Нашег Доба.“

Чујемо, да Јота и његови другови раде на „цоронању“ аутономије.

Жеравица.

Одбрана жена!

Веле: да нам жена
своју тајну никад
прећутати неће,
веле: да јој језик
при најбољој вољи
у ћутању смеће. . .
Ал' то ви'те само
подмеће се њима;
то истина није.
Своју тајну уме
од мужића мила
вечито да скривје!

Др. Казбулбуц.

Фрајла = мушкара!

Фрајла Тинка к'о мушкара пуши;
Питали је, да каже по души:
Да л' налази у пушењу сласти?
А она ће искрено им касти:
„Кад задимим са мојом цигаром,
„Па са њеним посиграм се жаром,
„Мирис диван заношљиво мири
„Па у грудма слике бујне шири,
„А у диму те чаробне траве,
„Видим само — лепе м у ш к е главе:
„Па кад тако мисли ме занесу
„Међ' м у ш к и њ е увек ме однесу,
„А без о в и х, жалосна нам нана
„Не вредимо — цигару дувана!“

Др. Казбулбуц.

КЊИЖЕВНИ ОГЛАС.

Свима онима, који су се поодавно пријавили на мој

РОМАН
„ПАТНИЦУ“

као и онима који се још нису пријавили него само распи-
тују за судбину тога романа, јављам, да ћу га о своме
трошку на свет издати и да сам цео рукопис већ у штам-
пу предао. А да би и сиромашнијим омогућио куповање
моје „Патнице“, поделио сам цео роман у више свезака,
од којих ће прва свеска изићи на свет најдуже до Митро-
ва-дана о. г. и изнеће најмање 10 штампаних табака на
формату француске 8-не, на лепој углађеној хартији. Цена
је 1. свесци 60 нонч. Књига се већ штампа у штампа-
рији А. Пајевића у Н. Саду, којој сам поверио не само
експедицију, него и саму продају целог дела, као и на-
плату новца од свију оних, који су се буди преко кога од
пређе већ мени пријавили као предбројници. Зато нека
свако изволи како своју наручбину, тако и сам новац упу-
ћивати једино и само на штампарију А. Пајевића, која ће
свакоме дело експедирати и о томе за мене рачун водити
и наплаћивати. Према одзиву публице напредоваће и само
штампање дела, које целокупно може бити готово најдуже
до св. Николе о. г. То нека имају на уму моји пријатељи,
које молим да се прихвате скупљања како предбројника
тако и претплатника и да једне и друге шаљу горерече-
ној штампарији, која за примљени новац свакоме јамчи
да ће књигу у своје време добити.

Уредништва српско-хрватских листова учтиво молим
да овај књижевни оглас у своме листу огласе, а ја од своје
стране могу још само толико речи: да ко књигу купи и
прочита да се неће кајати. Зато јамчим свакоме својим
дојакошњим књижевним радом, уздајући се да ми и овај
потоњи рад неће бити лошији ако не буде бољи од доја-
кошњег мога рада од ове руке.

Н. Сад на дан, есмота Стевана Штиљановића 1887.

Јаков Игњатовић.

РЕД ПЛОВИДАЊЕ.

Пошт. лађа
од 24. марта

1887. до
даље наредбе.

Из НОВОГ САДА у СЛАНКАМЕН-ТИТЕЛ: сваки
дан у 5 и по сахата после подне.

Из НОВОГ САДА у ПОТИСКЕ ШТАЦИЈЕ: изузи-
мајући петак сваки дан у 5 и по сахата по подне.
Из НОВОГ САДА у ЗЕМУН-БЕОГРАД: сваки дан
у 5 и по сахата по подне.
Из НОВОГ САДА у ОРШАВУ-ГАЛАЦ: средом,
петком и недељом у 5 и по сахата по подне.
Из НОВОГ САДА у ЦАРИГРАД преко РУШЧУКА-
ВАРНЕ: недељом у 5 и по сахата по подне.
Из НОВОГ САДА у БУДИМЦЕШТУ сваки дан у
10 и по сахата пре подне.

у НОВОМ САДУ, 23. марта 1887

ОДПРАВНИШТВО.

О Г Л А С И.

БОЛЕСТИ СТОМАКА и ЦРЕВА,
ЈЕТРЕ и ЖУЧНЕ БЕШИКЕ

лече се Липмановим карлсбадским кичењим
прашком 3 до 4 недељно, а код сувишне де-
бљиве, и нагомилане киселине 4—6 недељно.
Сви лекари препоручују. Добива се у кутијама
по 60 новч. и 2 фор. у апотекама.

ФРАЊЕ ХРИСТОФА

БЛЕШТАВИ

ЛАК ЗА ПОД

без мириса, брзо се суши и трајан је

Са својих практичних особина и једнострукости
у употреби згодан је за самосвојно лаковање патоса.
Собе после 2 сата могу се употребити. Има га у разним
бојама (које су као год и масне) а и без боје, који па-
тосу само блеска дају.

Углед и упутство за употребу налазе се код сто-
варишта

Фрања Христоф, Берлин и Праг.

6-6

Проналазач и творичар правог блештавог лака за под.
Стовариште у Н. Саду код Љ. Стефановића.

ИЗАШАО ЈЕ ИЗ ШТАМПЕ

„ОРАО“

ВЕЛИКИ ИЛУСТРОВАНИ КАЛЕНДАР
ЗА ГОДИНУ 1888.

уз сарадњу српских књижевника уређује Стеван В. Поповић.

ГОДИНА ЧЕТРНАЕСТА.

Овај највећи, најбољи, најлепши а по томе најјефтинији српски календар, који је за ово тринаест година распрострањен у више од 170,000 комада по свима крајевима где год има Срба, штампан је и ове године на лепој, углађеној артији.

Календарски део „Орла“ уредио је највештији зналац овога посла у нас проф. Александар Сандић. Овај део доноси: знамените године српске и опште, годишња времена, помрачења сунца и месеца, црквено рачунање времена, пасхалију, небесне знакове, сунце и планете, брижљиво описану планету владарку. У сваком поједином лепим знацима уређеном месецу стари и нови календарион, мене месеца, гатање о времену, предзнаке о години, радње месечне на дому и у пољу, народне и земаљске светковине, разне белешке, уз то чисто изрубрициране листове за бележење.

ЗАБАВНО-ПОУЧНИ САДРЖАЈ

„ОРЛА“ за годину 1888. грана се на ове одељке:

1. НАРОДНИ ДОБРОТВОРИ, Дмитар Анастасијевић-Сабов, оснивач карловачке гимназије, од С. В. П. 2. ПРОСВЕТНЕ СВЕТКОВИНЕ: а) Прослава 25-годишњице српског народног позоришта. б) Педесетогодишњица текелијиног завода, од С. В. П. 3. ПРИШОВЕТКА ИЗ СРПСКОГ ЖИВОТА: Лука Грабић, од С. В. П. 4. НАРОДНО ЗДРАВЉЕ: Алкололизам, осми чланак од Дра Ђ. Натопшевића. 5. НАРОДНА ПРИВРЕДА: а) Тешка времена, б) Златно црнење за пчеларе, од Јована Живановића. в) Бузвица за ратаре. г) Шта се може против филоксере, од М. Петровића. д) Како се негују суждребне кобиле и мала ждребад. е) Зашто опажамо још увек толико рђаве детелине и лудерне. 6. НАРОДНА НАСТАВА: Учите децу певати, по белешкама † Дра Ђ. Натопшевића. М. П. 7. БЕЛЕШКЕ. 8. ПОКОЈНИЦИ У ГОД. 1887. а) Др. Ђорђе Натопшевић. б) Никанор Грујић — Срб-Милутин. 9. УЗ НАШЕ ИЛУСТРАЦИЈЕ. Уз овај садржај иду Вашари и Огласи

ИЛУСТРАЦИЈЕ

за „Орла“ израђене су у првим уметничким заводима.

I. Насловну слику: 1. Др. Ђ. Натопшевић. II. Ликове; 2. Дмитар Анастасијевић-Сабов. 3. Сава Текелија. 4. Никанор Грујић. 5. Др. Јован Ристић. 6. Др. Лаза Станојевић. 7. Антоније Хаџић. 8. Јован Живановић. 9. Тодор Павловић. 10. Гига Гершић. 11. Јован Драгашевић. 12. Јоаким Вујић. 13. Јаков Игњатовић. 14. Максим Лудајић. 15. Ђорђе Рајковић. 16. III. Слике из наших крајева: 17. Врандук у Босни. 18. Фоча у Босни. 19. Манастир Морача у Црној Гори. 20. Двориште у манастиру Морачи. 21. Народна прослава подизања споменика Филипу Вишњићу: Срби око певача. 22. Кула Ченгић-аге у Херцеговини. 23. Српски сватови у Херцеговини. 24. Херцеговачка пастирка у врх „гомиле.“ 25. Босанска и херцеговачка рукотрина. 26. Варош Алексинац у Србији.

„Орао“ за год. 1888 стоји само 50 новч. или 1 динар.

Наруџбине из Србије прима књижарница Велимира Валожича у Београду која рабатује 20—25%. Из свију осталих крајева упућују се наруџбине на потписану штампарију. Растуривачима и купцима за готово дајемо највећи уобичајени рабат.

На „Орлови“ крили узлетио је „ЦАРИЊА“ мали календар са сликама за год. 1888. Цена му је 20 новч. или 2 гроша. Рабат и наруџбина као у „Орла.“

Штампарија А. Пајевића у Н. Саду,

издавалац „Орла“ и „Цариња.“

Још се могу добити сви бројеви „Стармалог“ од почетка до данас.

Која је цена дукату?

Неки богат трговац дође у Пешту ради посла. Ту се састане са неким познатим адвокатом. При крају разговора трговац запита адвоката: „Ала бога вам како стоје дукати? Пошто су оваки дукати?“

„Сад ћу вам таки казати“ — одговори адвокат; узме дукат у руке и стрпа га у џеп, — а из другог џепа извади девет сексера и четир новчића, и то даде трговцу своје добром познанику. „Дукати се плаћају сада са 5 ф. 94 новчића; — а један адвокатски обавештај кошта 5 фор. — сад смо квит.“

Даклем добро ваља пазити кога што смеш питати.

Шарени шљунци.

Господар: А где си се, Јоване, тако дуго бавио?

Јован: Онде, Господине, где се неможе други послати да ме замени.

Господ: Па где ће то врага бити?

Јован: Код фотографа, Господине.

Господин: (Ступајући у берберницу:) Молим вас дал ви и псе шишате?

Берберин: (пружајући му столицу:) На служби, Господине, изволте сести.

Сеоски попа: (Црквењаку:) Шта је, Симо, зар ти данас ниси отишао у варош.

Сима: Нисам, Господине. Казао ми је госп. Уча да ће данас бити помрачење сунца, па сам остао да и то чудо једанпут видим.

Светислав: Кажми ми право, Душане, теби треба новаца; (турајући руке у џепове:) немој се стидити искати већ кажи колко потребујеш.

Душан: Хвала ти, баш данас сам добио од куће 15 фор.

Светислав: Е онда ми брзо дај 5 фр.

Доктор: (жени болесниковој:) Драга моја, ви морате бити спремни, јер ваш муж можда ће до сутра мртав бити.

Жена: Ју! молим вас, господине, ако је могуће да га обдржите, док ми фарбар не офарба хаљине црно.

Капетан: Тошаћу! што ваша дугмад на огртачу нису очишћена?

Тошић: Та господине ја нисам кицош!

Војник: (ступајући код кобасичара:) Молим једно парче кобасице.

Кобасичар: одприлике колико да је велико?

Војник: Од мог једног ува до другог.

Кобасичар: (одсекавши један комад, пружи му) изволте!

Војник: То је сувише мало.

Кобасичар: Не би веровао.

Војник: Једно ми је уво овде а друго је остало на „Добоју.“

5-ко у Вршцу.

Шаберов Туна.

Шаберов Туна био је већ момчић, још мало па скоро на женидбу, — ал ево му се отац разболео и кад му је већ дошла душа у подгрлац, послаше Туну да иде брзо по плебаноса, да болника причести. Ноћ је била, ал Туна је ипак нашао плебаносеву кућу и ту поче полагаано гребсти и куцкати на прозору. То гребане и куцкање могло је трајати пуна два сата. Свештеник се пробудио сам од себе и чју да неко шушка око прозора му. Запита.

— Ко је?

— Па ја сам.

— А ко си ти?

— Туна Шаберов.

— Па што не лупаш јаче?

— Бојим се да вас не пробудим.

— Шта си рад?

Отац ми хтео да умре, кад су ме послали по вас да га причестите.

— Па до сада је можда већи издахнуо рече плебанос брижним гласом.

— Није, није, — одговори Туна — код њега је о стао Ферко сувајдија. Он је рекао да ће га забављати док ви не дођете.

Хоће свој крст на поље.

У једном шокачком селу донесу одборници закљ учак па како су били неписмени, бележник их потпише, а они морадше крст поред свог имена положити. Но дође крај њиховом одборничењу, те по што се закључак међу тим није оживотворио, дођу они бележнику, велећи нек будући одборници раде, како знау, они повлаче свој предлог и *ишту свој крст на поље*. Бележник састави писмени опозив и рече им, да се потпишу; т. ј. да *метну* поред својих имена *крст*. „*Шта зар још један крст, да дамо?*“ повиј каше сви зачуђено и уплахилено, *„дајте ви нама она први крст на поље, а не да вам још један дамо!“*

Жеравица.

Одговори уредништва.

Диводику. Само ви изволите продужити „С брда с дола“. — Она хумерска ући ће. Обележите оне бројеве, које би хтели имати, а ми ћемо замолити издаватељство ако има да вам их пошље. — Него молимо вас да нам јавите своју тачну адресу, — имали би нешто да вам пишемо.

„Како је Ст. Вапки прочитао бану ете. Хвала! али врло би много простора запремило.“

32. бр. „Воље Народа“ добио сам баш при завршетку листа. Имаћу нешто да рекнем на то у броју који за овим долази.

УРЕДНИК „СТАРМАЛОГ“.

За одржање и пољепшање
ЖЕНСКЕ ЛЕПОТЕ

је
Дра Боте помада за лице

најбоље средство. Она уклања за најкраће време пеге, мрке флехе и свакојаке оспе у лицу. Сасвим је нешкодљива и како се ова не прави од масти, то не проузрокује бубуљице на лицу. Цена једне тегле 1 фор., мала тегла 50 новч.

Дра Боте водица за умивање

особито добро средство да чува лице од бора и чини да лице постаје свежије и добије еластичност. 1 боца 50 новч.

Главно стовариште за разошиљање код произвађача
АЛЕКСАНДРА пл. КОВАЧА, апот. у В. Бечкереку.

Главно стовариште у Новом Саду у трговини Панте Јовановића. — У Будапешти главни депо: *Josef Török, Königsgasse 12.* — У Темишвару апотеке *C. M. Jahner, Klausmann und Albert (Stadtapotheke), St. Tarczay.* — У Колошвару *V. Tischler, Parfumerie.* — У Бел. Ст. Миклошу *Desid. Mészáros.*

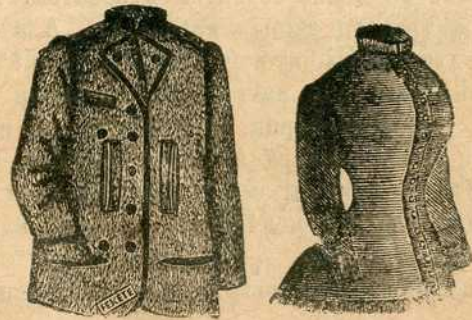
Само је она прави наш производ, ако има горе насликана наша заштитна марка и ако је зготовљена у апотеци **АЛЕКСАНДРА пл. КОВАЧА.**

Наруџбине са стране обављају се најбрже.

4—10

Само
1 Ф. 80 Н.

**Влага, хладноћа!
не шкоди!**

Непробојни, топли, трајни и за чудо јефтини су моји плетени вунени јакнови и особито добро стоје чојани и од лодна

„ГРАЂАНСКИ“ - ЈАКНОВИ

за јесен и зиму, за господу, госпође, дечаке и девојчице, све по истој цени од 1 Ф. 80 н. у I. каквоћи плетени. Ови славни „грађански“ јакнови за сваког су човека најнужнија одећа, и имамо га у овим бојама: пепељастих, мрких, мелирвених, драп, бордо, плавих и црних. — Ко такву јакну има најбоље је од хладноће сачуван, јер се они приљубе уз тело, држе подједнаку топлоту и од драгоцене су вредности. Осим споменутих врста има још две финије сорте:

Од fine зефирске вуне
густо исплетени и топли

3 Ф. 25 Н.

Од чоје и лодна у топ-
лој зимској каквоћи

5 Ф. 10 Н.

За меру доста је да нам се пошље обим прсију. — Разошиљање са наплатом обавља само:

Ј. Фекеге, разошиљање одеда.
БЕЧ, Hundstürmerstrasse № 18/19.

3 12

! ЈОШ НИКАД ДОСАДА !

Један комад платна 1 риф широко (30 рифи)	ф. 3.75
Један комад платна 5/4 рифи широко (30 рифи)	ф. 4.45
Један комад платна широко 1 риф (30 рифи)	ф. 4.70
Један комад платна широко 5/4 рифи (30 рифи)	ф. 5.40
Један комад платна од „Гарна“ 1 риф широко (30 рифи)	ф. 5.25
Један комад платна од „Гарна“ 5/4 рифи широко (30 рифи)	ф. 6.40
Један комад „креас“-платна (30 рифи)	ф. 5.—
Један комад шифона (30 рифи)	ф. 4.20
Један комад платненог оксфорда (30 рифи)	ф. 4.75
Један комад платненог сеџира (30 рифи)	ф. 5.75
Један риф изврсног угаситог или плавог глатког паркета	10, 15, 20, н.
Један риф изврсног двоструког паркета	15, 20, 25, н.
Један риф) Моде-Порхета } најновије мустре } са Бордуром . . . . . 39 н.	
Један риф) (Cosmanos) } за Госпође } брез Бордуре . . . . . 20, 25, 30 н.	
Један риф Молдона } за хаљине 5/4 рифи широк . . . . . 62 н.	
Један риф белог „Schmürl-порхета“ 5/4 рифи широк . . . . . 21, 25, 30, 35 н.	
Један риф белог „Piqué-порхета“ 5/4 рифи широк . . . . . 23, 25, 30, 35 н.	
Једна зимска чисто вунена марама од највеће сорте (10/4 вел.) најновије моде	ф. 3.30

При прегледу ових цена увериће се сваки, да друга мануфактурна трговина није у стању тако јефтино робу продавати, као

В. АДАМОВИЋ

ВЕЛИКО СТОВАРИШТЕ МАНУФАКТУРНОГ ЕСПАПА
ТЕМИШВАР, ГЛАВНА ПИЈАЦА.

11—15

Кастор (Вунене) Штримале! Ен gros цене Jägerndorfer (Frauen) Strümpfe № 3 ф. 6.70. № 4 ф. 7.50 per Duzd. Schlesier (Frauen) Strümpfe 9 L ф. 7.—, 10 L ф. 8.10. Castor Kinder Strümpfe 1 à 1.65; 2 à 2.—; 3 à 2.40; 4 à 2.80; 5 à 3.20; 6 à 3.55; 7 à 3.90; 8 à 4.30.

Моје стовариште у изложби за извоз из Аустро-Угарске државе код Аустро-Угарског Друштва (österr.-ung. Export-Verein) у Бечу, I. Wollzeile Nr. 35 стоји сваки у свако доба слободно на углед

Велико, добро оргулирано стовариште моде-бордуре, пархета, креас, румбуршког и холандског платна, креветних хаљина, чаршави за столоче, салвета, марама од памука и вуне.